

Sygn. akt VU 896/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 listopada 2017 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Urszula Sipińska-Sęk

Protokolant stażysta Katarzyna Pielużek

po rozpoznaniu w dniu 21 listopada 2017 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku S. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania S. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 12 lipca 2017r.

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje wnioskodawcy S. B. prawo do emerytury z dniem (...) roku.

Sygn. akt V U 896/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 lipca 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił wnioskodawcy S. B. prawa do emerytury, gdyż nie udowodnił on 15-letniego stażu pracy w szczególnych warunkach.

W odwołaniu z dnia 8 sierpnia 2017 roku S. B. wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie mu prawa do emerytury. Skarżący wskazał, iż wykonywał pracę w warunkach szczególnych w okresie zatrudnienia od dnia 18 lutego 1981 roku do dnia 31 maja 1984 roku w Przedsiębiorstwie (...) Oddział w Nr (...) w G. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o masie całkowitej powyżej 3,5 tony.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział T. wniósł o oddalenie odwołania. Organ rentowy wskazał, że nie zaliczył wnioskodawcy do pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od dnia 18 lutego 1981 roku do dnia 31 maja 1984 roku w Przedsiębiorstwie (...) Oddział w Nr (...) w G. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o masie całkowitej pow. 3,5 tony, ponieważ wnioskodawca nie przedłożył świadectwa pracy w warunkach szczególnych, a stanowisko kierowcy wymienione w świadectwie pracy z dnia 30 maja 1984 roku nie jest wymienione w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

S. B., urodzony dnia (...), złożył w dniu 16 czerwca 2017 roku wniosek o przyznanie emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych. Wnioskodawca nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

(dowód: wniosek o emeryturę k. 1-4 w aktach emerytalnych)

Na dzień 1 stycznia 1999 roku skarżący udowodnił ogólny staż pracy wynoszący 25 lat w tym 24 lata 5 miesięcy i 20 dni okresów składkowych, 3 miesiące i 13 dni okresów nieskładkowych oraz 1 rok 2 miesiące i 21 dni okresów uzupełniających (rola). Niekwestionowany przez ZUS okres zatrudnienia wnioskodawcy w warunkach szczególnych wynosi łącznie 13 lata 7 miesięcy i jest to okres zatrudnienia od 3 lipca 1984 roku do 1 czerwca 1998 roku.

Do okresu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy okresu zatrudnienia od dnia 18 lutego 1981 roku do dnia 31 maja 1984 roku w Przedsiębiorstwie (...) Oddział w Nr (...) w G..

(dowód: decyzja z dnia 12 lipca 2017 roku, k. 26 akt emerytalnych, odpowiedź na odwołanie k.4)

W okresie od dnia 12 września 1979 roku do dnia 31 maja 1984 roku wnioskodawca był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie (...) Oddział w Nr (...) w G.. Przedsiębiorstwo to zajmowało się świadczeniem usług transportowych na rzecz budownictwa węglowego.

(dowód: świadectwo pracy z dnia 30 września 1984 roku k.14 akt sprawy i k.1 w aktach pracowniczych, umowa o pracę z dnia 12 września 1979 roku k.2 w aktach pracowniczych, zeznania świadka S. W. na rozprawie w dniu 21 listopada 2017 roku od minuty 2:41 do minuty 5:04, zeznania świadka M. K. na rozprawie w dniu 21 listopada 2017 roku od minuty 5:04 do minuty 07:24, zeznania wnioskodawcy na rozprawie w dniu 21 listopada 2017 od minuty 7:24 do minuty 10:43 protokół z rozprawy k. 28-30)

Na początku zatrudnienia w w/w Przedsiębiorstwie wnioskodawca pracował jako ładowacz. Po uzyskaniu w dniu 3 grudnia 1980 roku uprawnień do prowadzenia samochodów ciężarowych o masie całkowitej pow. 3,5 tony (prawo jazdy kat. C) wnioskodawca od dnia 18 lutego 1981 roku rozpoczął pracę na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o masie całkowitej pow. 3,5 tony i na tym stanowisku pracował do końca zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) Oddział w Nr (...) w G. tj. 31 maja 1984 roku. Do jego obowiązków należało kierowanie samochodami ciężarowymi tj. K., T., L., którymi przewoził materiały budowlane na terenie (...) oraz całej Polski. Pracował tak stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Innych czynności nie wykonywał.

(dowód: świadectwo pracy z dnia 30 września 1984 roku k.12-13 akt sprawy i k.1 w aktach pracowniczych, umowa o pracę z dnia 12 września 1979 roku k.2 w aktach pracowniczych, prawo jazdy k.13-14 akt emerytalnych, zeznania świadka S. W. na rozprawie w dniu 21 listopada 2017 roku od minuty 2:41 do minuty 5:04, zeznania świadka M. K. na rozprawie w dniu 21 listopada 2017 roku od minuty 5:04 do minuty 07:24, zeznania wnioskodawcy na rozprawie w dniu 21 listopada 2017 od minuty 7:24 do minuty 10:43 protokół z rozprawy k. 28-30)

Przedsiębiorstwo (...) Oddział w Nr (...) w G. nie wystawiło wnioskodawcy świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

(okoliczność bezsporna)

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 887) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz

2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 ze zm.), zwanego dalej rozporządzeniem. Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

Rozstrzygnięcie niniejszej sprawy wymagało zbadania, czy ubezpieczony spełnia wymaganego 15 –letniego stażu pracy w warunkach szczególnych. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budzi żadnych wątpliwości – wnioskodawca miał wymagany 25-letni staż pracy, w dniu (...) ukończył 60 lat i nie jest członkiem OFE.

Zgodnie z art. 32 ww. ustawy emerytalnej za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Pracą w warunkach szczególnych jest natomiast praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Z zestawienia § 1 i 2 tegoż rozporządzenia wynika, że pracą w szczególnych warunkach jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tego aktu. Warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, **ale stale, tj. ciągle wykonuje prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze** (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 listopada 2000 roku, IIUKN 39/00, OSNAP 2002/11/272).

Odnośnie oceny dowodów zgromadzonych w postępowaniu zważyć należy, iż okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy.

Należy jednak wskazać, że z cytowanego wyżej § 2 rozporządzenia nie wynika, aby stwierdzenie zakładu pracy w przedmiocie wykonywania przez pracownika pracy w warunkach szczególnych miało charakter wiążący i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Brak zatem takiego świadectwa lub jego zakwestionowanie przez organ rentowy, nie wyklucza dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego. Świadectwo pracy ma bowiem jedynie charakter informacyjny, samo przez się nie tworzy więc praw podmiotowych ani ich nie pozbawia. Nie stwarza ono cech wyłączności w zakresie dowodowym w postępowaniu o realizację tych praw.

Podnoszona zatem przez organ rentowy okoliczność nie dysponowania przez skarżącego prawidłowym świadectwem pracy w szczególnych warunkach, nie przesądza jeszcze, że wnioskodawca takiej pracy nie wykonywał.

Stanowisko takie wielokrotnie zajmował również Sąd Najwyższy, który między innymi w wyroku z dnia 2 lutego 1996 roku, II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239 stwierdził, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udowodnione wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.) dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami.

Sam fakt zatrudnienia wnioskodawcy w okresie od dnia 18 lutego 1981 roku do dnia 31 maja 1984 roku w Przedsiębiorstwie (...) Oddział w Nr (...) w G. był niesporny w świetle dokumentów znajdujących się w jego aktach emerytalnych, w tym w aktach pracowniczych. Spornym pozostawał charakter pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w okresie zatrudnienia w tym Przedsiębiorstwie tj. czy była to praca wykonywana w szczególnych warunkach, czy też nie.

Stało się tak, dlatego, że z dokumentów w postaci świadectwa pracy, umowy o pracę oraz angaży potwierdzających zatrudnienie wnioskodawcy w spornym okresie wynika, że był on zatrudniony na stanowisku kierowcy bez określenia pojazdów, którymi kierował. Okoliczność nieprecyzyjnego określenia stanowiska pracy wnioskodawcy w wyżej wymienionych dokumentach nie oznacza, jak chce organ rentowy, że wnioskodawca nie był kierowcą samochodów ciężarowych o ciężarze całkowitym ponad 3,5 tony. O pracy w warunkach szczególnych nie decyduje, bowiem nazwa stanowiska pracy, ale faktycznie wykonywane obowiązki. Tym samym brak świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie wyklucza ustalenia charakteru wykonywanej pracy w postępowaniu sądowym.

Fakt pracy wnioskodawcy od dnia 18 lutego 1981 roku do dnia 31 maja 1984 roku w Przedsiębiorstwie (...) Oddział w Nr (...) w G. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o ładowności powyżej 3,5 tony, wynika ze spójnych w swej treści zeznań świadków: S. W. i M. K.. Przesłuchani świadkowie pracowali razem z wnioskodawcą w tym samym Przedsiębiorstwie i na tym samym stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego. Świadkowie dysponowali zatem bezpośrednią i szczegółową wiedzą co do stałych obowiązków wnioskodawcy.

Z zeznań w/w świadków wynika, iż wnioskodawca w okresie od dnia 18 lutego 1981 roku do dnia 31 maja 1984 roku kierował samochodami ciężarowymi o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony marki K., L., T., którymi przewoził materiały budowlane po terenie całej Polski. Jednocześnie świadkowie potwierdzili, że skarżący nie miał innych obowiązków poza obowiązkami kierowcy samochodu ciężarowego.

Praca kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony jest pracą w szczególnych warunkach wymienioną w Wykazie A, Dziale VIII (prace w transporcie i łączności) pkt 2 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku. Przedsiębiorstwo, w którym pracował wnioskodawca w spornych okresach należy zaliczyć do gałęzi transportowej, gdyż usługi transportowe (przewóz materiałów budowlanych, jak również węgla, nawozu czy ziemniaków) były immamentnie związane z działalnością zakładów.

Wnioskodawca wykonywał pracę kierowcy samochodów ciężarowych o ładowności powyżej 3,5 tony niewątpliwie od dnia 18 lutego 1981 roku do dnia 31 maja 1984 roku w Przedsiębiorstwie (...) Oddział w Nr (...) w G. i okres ten podlega mu zaliczeniu do pracy w warunkach szczególnych. Po zaliczeniu tych okresów do uznanego przez organ rentowy stażu pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 13 lat 7 miesięcy, wnioskodawca legitymuje się w wymaganym 15 letnim okresem pracy w warunkach szczególnych.

Sąd przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury z dniem (...) roku (tj. z pierwszym dniem miesiąca w którym złożył wniosek o przyznanie emerytury), gdyż z tym dniem spełnił ostatnią przesłankę, od której zależało jego prawo do emerytury.

Z tych względów Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.